

Regiondirektörens rapport

14 september 2022

Innehållsförteckning

Inledning	3
Månadsrapport juli	4
Aktuella händelser	5
Region Norrbotten i lokala medier	5
Vaccinationer covid-19.....	5
Information från verksamheten	5
Division Nära.....	5
Division Länssjukvård 1	6
Division Länssjukvård 2	7
Division Funktion	7
Division Psykiatri	9
Regiongemensamt	10
Smittskydd Norrbotten.....	10
Nära vård	10
Ny mandatperiod i regionfullmäktige	12
Patientsäkerhet och vårdhygien	12
Vårdhygien	12
Basala hygienrutiner och klädregler	12
Patientsäkerhet	12
Vårdskador.....	12
Nationella trycksårsmätning	12
Lex Maria och händelseanalyser.....	13
Aktuella tillsynsärenden	13
Regionala utvecklingsnämnden	14
Information från Kulturverksamheterna	14
Information från Näringsliv- och samhällsenheten.....	14
Bilagor	16
1. Månadsrapport juli 2022	16

Inledning

I min rapport denna månad kan vi bland annat läsa om hur sommaren varit i vårdverksamheterna. Det har knappast undgått någon att bemanningssituationen varit ansträngd. Många vårdanställda har arbetat övertid och flyttat semester för att upprätthålla verksamheten under sommaren. Pandemin fortsätter påverka oss och regionen höjde beredskapen till stabsläge under en period i juli och augusti. Även om sommaren är förbi så kvarstår utmaningar med personalförsörjningen på flera håll. Ett omfattande arbete pågår för närvarande för att stärka förmågan framåt inom denna för regionen centrala fråga.

Ulf Bergman

Tf Regiondirektör

Månadsrapport juli

För juli 2022 är periodens resultat negativt med -83 mnkr vilket är 317 mnkr bättre jämfört med föregående månad och 472 mnkr sämre än budget. Det negativa resultatet beror på att regionens samlade kapitalförvaltning minskat kraftigt i värde. Turbulensen på de finansiella marknaderna har påverkat finansnettot negativt, som tynger resultatet med -604 mnkr. Verksamhetens resultat före finansnetto är positivt med 521 mnkr, vilket är 200 mnkr bättre än juni månad och 243 mnkr bättre än budget. Totalt har motsvarande 133 mnkr för riktade statsbidrag tillförts verksamheterna till och med juli. Förklaringsfaktorerna för att verksamhetens resultat är bättre än budget gällande hela perioden är framförallt ej förbrukade centrala budgetmedel för bland annat läkemedel, riks- och regionsjukvård, vårdval, regionstyrelsens oförutsedda kostnader med flera centrala budgetanslag men även förbättrade skatteintäkter som följd av en förbättrad skatteunderlagsprognos. I divisionerna bidrar riktade statsbidrag till exempel PCR-testning och nationella medel till förbättrade resultat. Som motverkande negativa resultatfaktorer ses fortsatt höga kostnader i divisionerna för övertid, sjukfrånvaro, inhyrd personal, ökande kostnader för återställning av vård och kollektivtrafik.

Den totala arbetade tiden inklusive inhyrd personal är till juli månad 3,3 procent lägre än samma period föregående år. Den totala arbetade tiden inklusive inhyrd personal är till och med juli månad 197 årsarbetare lägre än samma period föregående år, varav egen personal har minskat med 233 årsarbetare. Inhyrd personal har under samma period ökat med 36 årsarbetare vilket också medfört att kostnaden för inhyrd personal har ökat. Jämfört med föregående år har kostnaden för inhyrd personal ökat med 43 mnkr.

Övertiden för egen personal har ökat med 23 årsarbetare och frånvaron har ökat med 54 årsarbetare jämfört med samma period föregående år. Ökningen av övertid under perioden kan till stor del förklaras av en ökad belastning på personalen i vården med anledning av lägre bemanning under sommaren, den höga sjukfrånvaron med kulmen under februari samt färre anställda. Sjukfrånvaron ackumulerat till och med juli är 7,05 procent. Det innebär att sjukfrånvaron höjts 1,33 procentenheter jämfört med samma period 2021. Den korta sjukfrånvaron har ökat mest med 0,87 och den långa har ökat med 0,29 procentenheter. En anledning till ökad korttidsfrånvaro kan vara att förkylningssäsongen inte avtagit under sommaren som den brukar, utan att förkylningar och till viss del magsjukor också spridits under sommarsemestern. Kvinnor i regionen har fortsatt högre sjukfrånvaro än männen, totalt är kvinnors sjukfrånvaro 3,14 procent högre än männens. Kvinnornas totala sjukfrånvaro är 7,69 procent medan männens sjukfrånvaro är 4,55 procent. Skillnaderna är störst när det gäller långtidsfrånvaro på 2,14 procent.

Regionen har per den sista juli 6 992 anställda varav 6 169 tillsvidareanställda och 823 vikarier och tillfälligt anställda. Under sommaren minskade antalet tillsvidareanställda i regionen med 71 personer jämfört med maj månad. Totalt ökade antalet vikarier och tillfälligt anställda med 310 jämfört med maj månad.

Jämfört med samma period föregående år har antalet tillsvidareanställda minskat med 88 och vikarier och tillfälligt anställda med 138 medarbetare. Antalet besök har ökat med 4,8 procent jämfört med föregående år. Den totala ökningen är 32 968 besök. Antalet fysiska besök hos läkare har ökat med 1,9 procent (5 564 besök) och övrig vårdpersonal har ökat med 6,9 procent (27 404 besök) medan antalet distansbesök har minskat med 16,0 procent (8 605 besök).

För mer information se bilaga 1 Månadsrapport juli 2022

Aktuella händelser

Region Norrbotten i lokala medier

Den förra regiondirektörens avgång väcker stor uppmärksamhet, dels själva avgången men också olika krav från medarbetare precis innan beskedet lämnas. Den tillträdande regiondirektören får, som förväntat, mycket utrymme i media.

Belastningen på vården under sommaren och hur olika avdelningar klarar semesterperioden är ett omskrivet ämne. Akutmottagningen vid Sunderby sjukhus står särskilt i fokus.

Den politiska debatten har ökat, speciellt under den senare delen av perioden.

Covid-19 omskrivs och då främst kopplat till vaccination/vaccinationsvilja samt risk för smittspridning i samband med olika aktiviteter då många människor samlas.

Vaccinationer covid-19

I slutet av vecka 34 hade totalt 602 393 doser givits till målgruppen i Norrbotten. För åldersgrupperna över 50 år uppnåddes en god vaccinationstäckning för dos 3. Även för dos 4 i gruppen 65 år och äldre, blev vaccinationstäckningen god och något över riksgenomsnittet (78 procent jämfört med 74 procent).

Från och med den 1 september rekommenderas personer som är 65 år eller äldre att vaccinera sig med ytterligare en påfyllnadsdos mot covid-19. Även personer från 18 år som är i riskgrupp omfattas. Under hösten kommer även alla från 18 år erbjudas en påfyllnadsdos. Variantanpassade vaccin både från Pfizer och Moderna godkändes av den europeiska läkemedelsmyndigheten, EMA, den 1 september och enligt plan kommer det från och med vecka 37 att finnas anpassat vaccin på våra vaccinationsmottagningar i Norrbotten.

Information från verksamheten

Division Nära

Primärvården har hållit samtliga hälsocentraler öppna under sommaren. Vad gäller slutenvårdsuppdraget har 90 procent av vårdplatserna hållits öppna under sommaren, vilket i sig är en hög siffra i jämförelse med specialistsjukvården. Covidrelaterad sjukfrånvaro har drabbat enskilda hälsocentraler hårt. På grund

av en nationell brist på inhyrda läkare har läkarbemanningen varit lägre sommaren 2022 jämfört med tidigare. Vårdefterfrågan har varit hög i förhållande till tillgängliga personalresurser. Flera medarbetare har arbetat mycket övertid.

En lyckosam förändring var att centralisera verksamheten med ”Digitalen” till en central enhet vilket avlastade hälsocentralernas sjuksköterskebaserade verksamhet. Primärvården har denna sommar inte haft något uppdrag att vaccinera befolkningen och smittspårningsverksamheten har minskat kraftigt i och med att covidsjukdomen inte längre klassats som samhällsfarlig. Mödrahälsovården har upprätthållits under sommaren.

Från och med september är Krister Berglund tillförordnad divisionschef för Division Nära, en tjänst han kommer att ha till och med den 31 mars 2023. Krister kommer närmast från tjänsten som divisionschef för Division Psykiatri.

Inspektioner av Arbetsmiljöverket vid Folk tandvården

Arbetsmiljöverket har under våren utfört fyra inspektioner vid folk tandvårdens kliniker i länet. Utifrån inspektionerna framkommer det att arbetstagarna upplever samvetsstress med anledning av att de vill göra mer patientarbete än vad de har resurser till. Det framkommer en upplevelse av otillräcklighet utifrån krav och förväntningar och att samvetsstressen påverkat sjukfrånvaro och personalomsättning negativt samt att arbetsbelastningen och pressen för samtliga yrkesgrupper har ökat.

Verksamhetsområde folk tandvård kommer i närtid att belysa problematiken med etisk stress/samvetsstress och arbeta med frågan på varje enhet. Tidigare i år har regionstyrelsen beslutat om särskilda satsningar för tandläkare inom folk tandvården, både en lönesatsning och även andra rekryteringsfrämjande insatser i form av rekryteringsbonus samt tipsbonus. Även tandsköterskor och tandhygienister har blivit prioriterade i 2022 års löneöversyn. Det pågår också arbete med att se över arbetsinnehåll för tandläkare för att göra arbete vid folk tandvården mer attraktivt. Folk tandvården har därutöver möjlighet att vid särskilt svår resursbrist avropa inhyrda tandläkare. Dock har folk tandvården fortsatt en omfattande generell resursbrist som givetvis får en påverkan på arbetsmiljön. Bedömningen är att fortsatta åtgärder för att behålla och attrahera medarbetare är nödvändiga.

Division Länssjukvård 1

Sommaren har präglats av bemanningsproblematik, något divisionen ser kommer vara ett fortsatt problem och en stor utmaning inom flera av verksamheterna under hösten. Flera medarbetare har arbetat mycket övertid.

Akutmottagningarna i länet har haft en ansträngd situation hela sommaren. Detta beror både på egen personalbrist men också på att inhyrd personal, och bemanningsbolag, inte alla gånger levt upp till skrivna avtal samt haft svårt att erbjuda bemanning med inhyrd personal.

Kalix sjukhus har hållit 24 vårdplatser öppna under sommaren. Kiruna sjukhus, som gick ner till 18 vårdplatser under sommaren, är nu uppe på sina 24 ordinarie platser på internmedicinska avdelningar.

Barnsjukvården i Gällivare var tvungen att stänga avdelningen under två sommarveckor på grund av personalbrist. Stängningen skall utvärderas under septembermånad.

Specialistrehabiliteringen kvalitetsgranskas

Under hösten kommer regionens specialistrehabilitering inom rehabiliteringsmedicin att kvalitetsgranskas enligt Commission on Accreditation of Rehabilitation Facilities (CARF). Det är en internationell, icke vinstdrivande organisation som granskar rehabiliteringsverksamheter. Senast denna granskning gjordes var 2019 då verksamheten belönades med högsta omdöme. Granskningen omfattar alla verksamhetens delar med fokus på tjänster som riktas till patienterna.

Division Länssjukvård 2

Det har varit en utmanande sommar på olika sätt för divisionens vårdverksamheter. Den svåra bemanningssituationen har, i kombination med ökad korttidsfrånvaro på grund av ökad covid-19-spridning i samhället, påverkat vårdverksamheterna negativt. Tack vare flexibla och lojala medarbetare, höjda ersättningsnivåer till medarbetare som tar extra pass och god intern samverkan och kommunikation har sommaren ändå klarats av på ett så bra sätt som möjligt.

Insatserna runt köp av vård har fortsatt och avlastat den ordinarie vården vilket inneburit att färre patienter har fått vänta på sin operation/behandling. Det är specialiteterna Allmänkirurgi/urologi, Hjärtsjukvård och Ortopedi som stått för den största delen av Köp av vård.

Jan Sundqvist är sen slutet av augusti tillförordnad divisionschef efter Anna Pohjanen som avslutat sin anställning inom regionen. Rekrytering av divisionschef pågår.

Division Funktion

Detta år har som helhet inneburit en mer normal tillvaro vad gäller sjukvårdsproduktion i och med att pandemin börjat släppa taget. Divisionens största utmaning är att hitta lösningar för att säkra rätt bemanning för att upprätthålla den vårdproduktion som krävs och samtidigt ta ikapp den vårdskuld som byggts upp under pandemin. Det handlar dels om rekryterings- och arbetsmiljöinsatser men också nödvändiga investeringar inom automation för att möjliggöra automatisering av arbetsuppgifter i syfte att kompensera för personalbristen.

Trots bemanningssvårigheter har verksamheterna i det stora hela klarat av sommaren. Det har dock krävt stora mängder extrapass, vilket också innebär att nödvändig vila och återhämtning för personalen för att klara hösten och vintern delvis har uteblivit.

Den nya intensivvårdsavdelningen i Sunderbyn som invigdes i mars har fungerat bra under sommaren. De nya lokalerna medför att vården kan bedrivas på ett mer tryggt och patientsäkert sätt samt att arbetsmiljön för personalen förbättras.

Tillgängligheten på operationsavdelningen i Sunderbyn har varit mer begränsad än tidigare somrar men har fungerat väl för det akuta operationsflödet. Det stora problemet kopplat till operativ verksamhet har varit bristen på vårdplatser. I Gällivare har tillgängligheten till operationssalar varit bättre än vanligt men även där har vårdplatsbristen varit mycket begränsande. Verksamheten har fortsatt brist på specialistutbildade sjuksköterskor inom IVA, OP och Anestesi och är fortfarande beroende av bemanningssjuksköterskor för klara sitt uppdrag.

Från och med oktober tar Ann-Sofi Schäufele över som divisionschef för Division Funktion efter Per Berglund.

Bild- och funktionsmedicin

Inom Bild- och funktionsmedicin råder fortsatt stor brist på framförallt röntgen-sjuksköterskor samtidigt som inflödet av remisser främst på DT och MR fortsätter att öka. Prognosen för DT visar på en ökning med ca 7 procent och för MR ca 14 procent. Ökat inflöde i kombination med brist på personal innebär en utmaning för verksamheten. Bristen på vårdplatser och trycket på akuten med behov av utredning dygnet runt innebär att delar av problemet flyttas till röntgen. Idag räcker verksamheten inte till och det är svårt att bedriva beredskapsverksamhet när arbetsbelastningen är för hög. I maj invigdes Bild- och funktionsmedicins nya flygel som möjliggör bättre patientflöden och innebär ett stort lyft för personalen. Verksamheten är igång och nya arbetssätt testas nu för det akuta flödet.

Laboratoriemedicin

För laboratoriemedicin är bristen på biomedicinska analytiker den enskilt största utmaningen. Verksamhetens personal är attraktiv för industriföretag och det är en ökad konkurrens från näringslivet i takt med nyetableringen av industri i Norr. För lab där personalbristen är kritisk är teknikutvecklingen den enskilt viktigaste faktorn för att upprätthålla produktionen. Det gäller helt enkelt att digitalisera och automatisera så mycket som möjligt för att klara uppdraget. Laboratoriemedicin förbereder också att välkomna patologin tillbaka från Unilabs till egen regi från årsskiftet och det är ett omfattande arbete som kräver mycket planering och flertalet aktiviteter från verksamheten och stödfunktioner. Återtagandet pågår enligt plan. Risker finns fortfarande då det är en komplex process med många beroenden mellan olika delar av verksamheten. Personalen har med några få undantag meddelat att de vill följa med över till regionen. Det återstår en del viktiga avtalsfrågor med patologer.

Den digitala patologin kommer också att vara avgörande för att kunna säkerställa rekryteringar. Där behöver Labdatasystem, bildhanteringssystem samt digitala skannrar med tillgång till fungerande lagringslösning vara på plats snarast möjligt. En offert för övergångsavtal med Unilabs har mottagits och därmed

finns en lösning för att säkra patologiverksamheten om något hinder skulle finnas för att överta den från årsskiftet. Inventarier och de akuta investeringarna har äskats och hantering av tillstånd, dokumenthantering samt kvalitetsfrågor kommer startas upp.

Upphandling av ögonsjukvård

Ögonsjukvården i regionen har stor brist på läkare med specialistkompetens, nästan hälften av nödvändig specialistläkarbemannning saknas. Utbildning av ST-läkare pågår vilket förväntas förbättra situationen på några års sikt. Verksamheten har ständigt ute avrop för 4 stafettläkare per vecka men då ögonläkarbristen är generell i Sverige har det hittills bara gått att få tillgång till en stafettläkare per vecka.

För att hantera dagens situation med långa väntelistor planeras upphandling av viss ögonsjukvård från privata leverantörer. Den i särklass längsta kön är den till nybesök för utredning och behandling av grå starr, 1900 patienter, vilket utgör drygt hälften av den totala kön till nybesök. Av denna anledning kommer regionen i första hand att upphandla ca 1900 utredningar, och till detta kopplade operationer, av grå starr. Upphandlingen beräknas kunna annonseras i början av hösten. Värdet på upphandlingen uppgår till ca 19 mnkr.

Division Psykiatri

Under sommaren 2022 har bemanningssituationen varit den stora utmaningen och rekrytering av personal är fortsatt en prioriterad fråga i divisionen. Bristen på personal har medfört att vårdplatser inte kunnat hållas öppna i önskad omfattning och under sommaren har även hyrföretagen haft svårigheter att tillmötesgå önskemålen om personal från verksamheterna.

Divisionen arbetar med flödeskartläggning i verksamheten. Under våren och hösten kartläggs utredningsflödet för ADHD. Syfte med kartläggningen är att finna effektivitetsvinster och möjliggöra en ökad patientgenomströmning. I arbetet kartläggs arbetssätt, metoder och tidsåtgång. Vidare inleds ett arbete i syfte att kartlägga övriga psykologiska behandlingsarbeten inom verksamheterna.

Under hösten kommer psykiatrin tillsammans med primärvården att delta i uppstart av piloterna för samarbetsvård. Arbetet sker inom de så kallade psykosociala teamen, där konsultativa arbetssätt ska prövas och utvärderas.

Divisionen inleder under hösten en bred implementering av bemötandeprogram inom den psykiatriska slutenvården. Arbetet kommer att ske efter en beprövad modell som heter ”safewards”. Syftet med metoden är att rusta verksamheterna bättre för att hantera problematiska situationer i slutenvården, vilket ska bidra till att minska behovet av olika tvångsåtgärder samt minska och förebygga hot och våld i psykiatrisk heldygnsvård.

Från och med september till och med 31 mars 2023 är Pernilla Nordqvist tillförordnad divisionschef för Division Psykiatri. Pernilla kommer från tjänsten som verksamhetschef vid Läns-gemensam psykiatri.

Mobila akuta team vid psykisk ohälsa

Försöken med så kallade mobila akuta enheter (MAE-team) inom den prehospitala akuta vården vid psykisk ohälsa har fortsatt under våren. MAE-team är lokaliserade till sjukhusen med psykiatrisk akutmottagning. Teamen har till uppgift att rycka ut vid samverkanslarm med ambulans och polis i fall där det finns indikation på psykisk ohälsa och risk för suicid. Erfarenheterna hittills tyder på att projektet har en bra funktion i nämnda situationer. Det finns också tecken på att vården själv använt möjligheten att skicka ut MAE-team och förhoppningsvis bidragit till att patienter fått vård i hemmet. MAE-team finns än så länge vid Piteå och Sunderby sjukhus. Målsättningen är fortsatt implementering av arbetsätt i övriga länet.

Ökat tryck på rättspsykiatri

Från rättspsykiatri i Öjebyn rapporteras att en större andel domar om rättspsykiatrisk vård från brottsmål av norrbottningar medför att det vårdas fler Norrbottningar vid verksamheten tillskillnad från tidigare. Det innebär att möjligheten att erbjuda platser till andra regioner minskar. Rättspsykiatri kommer vidare under hösten att behöva inleda en översyn av de lokaler där verksamheten bedrivs.

Regiongemensamt

Smittskydd Norrbotten

Smittskydd Norrbottens arbete har sedan 2020 inriktats främst mot insatser rörande covid-19-pandemin. Då infektionen inte längre ska handläggas som allmänfarlig/samhällsfarlig sjukdom har behovet av stöd och insatser till vården och andra aktörer i länet minskat. Smittspridningen av covid-19 i Norrbotten har, utifrån vad som kan bedömas, ändå varit hög under sommaren 2022 även om den diagnosticerade incidensen, på grund av förändrad provtagningsindikation, varit låg. Trots att många insjuknat har viruset orsakat mindre allvarliga symtom hos de flesta som drabbas. Det noteras alltså färre svårt sjuka, lägre sjukfrånvaro, mindre belastning på vården samt sjunkande dödstal associerade till infektionen. Det finns en hyfsat god immunitet hos majoriteten av länets medborgare.

Smittskyddsläget i Norrbotten får även i övrigt anses som gott. Inga fall av så kallad apkoppsinfektion har diagnostiserats i länet.

Samverkan med Region Norrbotten sker inför flera vaccinationskampanjer under hösten – influensa, pneumokocker, covid-19, kikhosta till gravida etc.

Nära vård

Den 31 augusti 2022 beslutade Politiska samverkansberedningen för hälsa, vård, omsorg och skola (Polsam) att anta den länsgemensamma strategin Tillammans för Nära vård i Norrbotten och rekommendera respektive huvudman att besluta i sina ordinarie beslutsstrukturer. Den gemensamma målbilden som

är skriven ur ett medborgarperspektiv utgör en viktig del i strategin. Denna pekar också ut viktiga förutsättningar och riktningförändringar för omställningsarbetet och ska bidra till att skapa genomförandekraft i organisationen.

Arbetet med att ta fram lokala handlingsplaner baserade på strategin har initierats. Handlingsplanerna ska utformas per kommun utifrån överenskomna aktiviteter mellan kommun, hälsocentral och sjukhus. Under nästa år ska en länsövergripande handlingsplan utformas med utgångspunkt från den gemensamma primärvården.

En arbetsgrupp har utsetts för att identifiera och fastställa gemensamma indikatorer för uppföljning av nära vård i samverkan mellan huvudmännen. För att öka kontinuiteten i primärvård har ett arbete startats upp inom lokalt programområde för primärvård, LPO, som ska bidra till att fler patienter får en utsedd namngiven fast läkarkontakt inom primärvården.

En mängd olika aktiviteter pågår i länet som bidrar till att skapa en närmare vård till våra medborgare. Exempel på pågående aktiviteter är:

- Med utgångspunkt från gemensamma patientflöden kartlägga, analysera och förändra arbetssätt med målsättning att förbättra flödena och därigenom skapa ökat värde för den enskilde som är i behov av vård och omsorg. Arbetet som initierades under våren i samtliga länsdelar har kommit olika långt. De patientflöden som följs handlar exempelvis om barn, unga och vuxna med psykisk ohälsa, multisjuka, palliativ vård och stroke.
- Införa psykosociala team i länet. Efter pilot i Boden och södra Norrbotten under 2022 är planen att utöka antal psykosociala team till en eller två per verksamhetsområde. Teamen förstärks med resurser och konsultation från specialistpsykiatrin. Digitala lösningar ska användas och särskilda kompetensutvecklingsinsatser ska genomföras under införandet.
- Införa prehospitala akutpsykiatriska enheter eller team i hela länet. I dagsläget finns dessa team i Piteå och Sunderbyn. Gällivare förväntas kunna starta upp ett team under hösten. På sikt är målet att kunna erbjuda prehospitala insatser vid psykisk ohälsa i hela länet, även utanför sjukhusorterna. För detta krävs samverkan mellan regionen och länets kommuner. Dialog om införande av prehospitala akutpsykiatriska team i glesbygd förs med modellområdet för Östra Norrbotten.
- Starta upp nära vård team i modellområde Östra Norrbotten. För närvarande pågår rekrytering för att bemanna gemensamma tjänster (mellan Region Norrbotten och aktuell kommun) med uppdrag att göra bedömningar och koordinera vård i hemmet.
- Medborgardialoger i modellområde Östra Norrbotten. Politiker och tjänstepersoner har i augusti månad genomfört medborgardialoger i de fyra kommunerna. Medborgarna gavs möjlighet att framföra sina behov och lämna synpunkter på hur dialogerna och samverkan ska kunna ske framöver. Behovet av utveckling av tekniska lösningar för personer i glesbygd och önskemål om större fokus på preventivt hälsoarbete är exempel på vad som framkom i dialogerna. Medborgare från samtliga kommuner efterfrågade en fortsättning på dialogerna och mer kunskap om nära vård.

Ny mandatperiod i regionfullmäktige

För att starta upp den nya mandatperioden och ge de förtroendevalda bra förutsättningar har kanslienheten satt ihop en utbildning avseende bland annat vilka lagar regionen har att följa, samverkan och dialog samt information om regionens verksamhet. Fotografering kommer även att ske av gamla och nya ledamöter som sedan kommer att publiceras på norrbotten.se. Utbildningen kommer hållas den 10-11 november i Regionhuset.

Patientsäkerhet och vårdhygien

Vårdhygien

Samverkansavtalet mellan Vårdhygien och regionens kommuner för att stärka den vårdhygieniska kompetensen startades upp den första maj. Vårdhygien deltar även i analys av uppfyllnad av vårdhygieniska krav i upphandling. Ytterligare samverkan och utbildningsinsatser planeras. Det är stor efterfrågan på vårdhygienisk kompetens vid byggnationer och förändringar i regionens lokaler. Vårdhygiens kompetens gynnar verksamheterna allra bäst om den kopplas in i tidigt skede i byggnadsprocesserna.

Basala hygienrutiner och klädregler

Följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler följs månatligen genom observationsmätningar på enheterna. Målsättningen är 100 procent följsamhet. Sommarmånaderna visar att det är färre mätningar och resultatet i juli visar en viss försämring till 76 procent. Det finns fortsatt en förbättringspotential. Patientsäkerhet och Vårdhygien planerar att genomföra en inspirationsdag för hygienombuden i verksamheterna 22 september.

Patientsäkerhet

Vårdskador

Vårdskador redovisas och följs upp genom journalgranskning. Under 2021 har 632 vårdtillfällen inom slutna somatiskt vård granskats enligt metoden markörbaserad journalgranskning. Granskarna letar markörer som kan indikera vårdskada och tillsammans med chefläkare bedöms undvikbarheten. Resultatet av journalgranskningen för 2021 visar att andelen vårdskador ligger på 6,6 procent vilket är i nivå med 2020 års resultat på 6,7 procent. Vanligaste vårdskada är vårdrelaterade infektioner (VRI) följt av trycksår och fall. I resultatet ses inte några större skillnader mellan könen, möjligen ses en något större andel fallskador bland männen.

Nationella trycksårsmätning

Under vecka 37 kommer Region Norrbotten att delta i de nationella mätningarna av trycksår. Förekomsten av trycksår mäts på alla inläggande patienter en särskild dag. Mätningen omfattar observation, riskbedömning och journalgranskning. Syftet med trycksårsmätningen är att resultaten ska användas i det

systematiska förbättringsarbetet. Innan mätningen genomförs en informations-träff för de som kommer att genomföra mätningarna i verksamheterna.

Lex Maria och händelseanalyser

Enligt patientsäkerhetslagen ska utredning och lex Maria anmälan göras skyndsamt efter att en allvarlig vårdhändelse inträffat. Under 2022 har 28 lex Maria anmälningar lämnats in till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Medelhandläggningstid från lex Maria kännedom till anmälan är sju månader. Totalt har IVO begärt kompletteringar på inskickad anmälan/utredning i 12 ärenden 2022, varav åtta kompletteringar nått regionen under/efter sommaren. För närvarande finns 18 ärenden som är under utredning och ännu inte är anmälda. Fortsatt översyn av arbetsprocessen behövs samt analysledare som täcker behovet för utredningsarbetet.

Aktuella tillsynsärenden

För närvarande pågår åtta tillsynsärenden där Inspektionen för vård och omsorg granskar patientsäkerhet i regionen. Tre ärenden är från 2021 och fem ärenden är från 2022. Region Norrbotten har två ärenden där IVO har lagt föreläggande om vite. Ett av ärendena handlar om underlåtelse att inkomma med begärda handlingar trots upprepade påminnelser. I det andra ärendet har IVO granskat patientsäkerhet för patienter som ligger på akutmottagningen i väntan på vårdplats vid Sunderby sjukhus. I beslutet konstateras brister. Föreläggande om vite finns om inte bristerna åtgärdas. I juni redovisade regionen vidtagna och planerade åtgärder till IVO.

I början av 2022 påbörjade IVO en nationell tillsyn av vårdplatser inom den somatiska respektive psykiatriska specialistsjukvården. Vidare granskas behov av och tillgången till vårdpersonal inom respektive yrkeskategori inklusive specialistbehov inom den somatiska och psykiatriska specialistsjukvården.

Övriga pågående tillsynsärenden;

- Vid tillsyn av tvångsåtgärder av minderårig patient vid Barn- och ungdomspsykiatri avdelning 45 Sunderby sjukhus har IVO i sitt beslut krävt redovisning av åtgärder senast 15 september 2022. Föreläggande om vite finns om inte bristerna är åtgärdade.
- Granskning av medicinsk vård och behandling till äldre på särskilt boende (SÄBO).
- Granskning av hälso- och sjukvården vid Bergvikens och Midskogens vård- och omsorgsboende i Luleå efter anmälan från den lokala demensföreningen.
- Egeninitierad tillsyn efter en anonym anmälan kring ett förlopp/omhändertagande av patient på OB/Gyn. IVO har initierat ett möte med verksamhetsledning och chefläkare i oktober.

Regionala utvecklingsnämnden

Information från Kulturverksamheterna

Sommaren på biblioteken i Norrbotten

Under sommaren har regionbiblioteket tillsammans med folkbiblioteken förbättrat flytten inför byte av det gemensamma biblioteksdatasystemet. Polarbibblo har hållit öppet hela sommaren med de vanliga aktiviteterna: läsa, skriva, spela och rita samt även erbjudit och puffat för flera sommarlovsaktiviteter och utlottning av priser. I juni lanserades en ny funktion på Polarbibblo som slumpar fram till exempel huvudkaraktär, adjektiv och plats för att inspirera barn som inte vet vad de ska skriva om. En sommarutmaning har genomförts för unga läsugna på Goodreads med 60 olika läsutmaningar för 13–25-åringar. Det har uppmärksammats genom lokal annonsering i kommunerna. Under sommaren har även en digital annonskampanj för Pressreader genomförts på Facebook, om folkbibliotekens e-tjänst som ger fri tillgång till dagstidningar och tidskrifter från hela världen.

Sommarutställningar på Norrbottens museum

Utomhusutställningen *Vinnare och förlorare i svensk natur* hade vernissage 23 juni och har visats hela sommaren i museiparken. Andra utställningar som pågått under sommaren i museibygnaden i centrala Luleå är: *Älskade Korg* om korgens funktion genom tiderna, om teknik och material, *Luleåbilder* om Luleå stad och dess förändring sedan mitten av 1800-talet genom konstverk, arkivfoton och nytagna bilder samt *100 meter Graffiti* om graffitimålningar som bevarats i kulverten under Skeppsbrogatan i över 30 år. I utställningen *Folkhögskolornas sommarsalong* presenteras tolkningar utifrån temat Gränslandet av konststuderande från Sunderbyn Folkhögskola och Sverigefinska Folkhögskolan. Dessutom har dagliga visningar, workshopstation, exkursioner och boksläpp erbjudits och museets café och butik har hållit öppet under sommaren.

Dialog Region Norrbotten och Statens kulturråd

Tisdag 16 augusti besökte Kulturrådet länet för en heldags dialogmöte med representanter från Region Norrbottens kulturenhet och kulturskapare i länet. Deltagare var bland annat Region Norrbottens kulturchef Peppe Bergström Hesselbom och Kulturrådets generaldirektör Kajsa Ravin. Programmet genomfördes i Jokkmokk med besök på och dialoger med Ájtte, Ája, Sámi Duodji Sameslöjdstiftelse, Bágo och Tjállegoahte Författarcentrum Sápmi. På kvällen hölls en dialog tillsammans med inbjudna kulturskapare i Jokkmokk. Det genomfördes även ett möte med projektet kultursamlade verksamhet för tornedalningar, kväner och lantalaiset, med dialog kring nuläge och arbetet framgent.

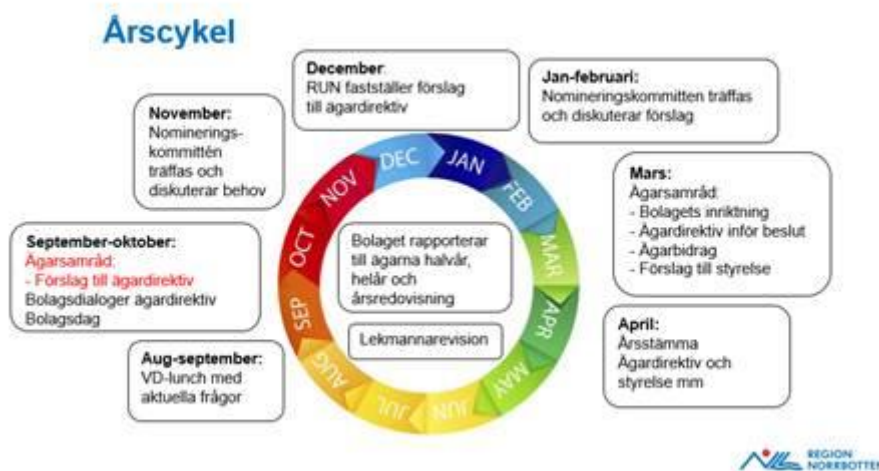
Information från Näringsliv- och samhällsenheten

Bolagen

Regionens revisorer har granskat regionstyrelsens och RUNs ägarstyrning, interna kontroll och bolagens rapportering och lämnat följande rekommendationer:

- Att säkerställa en strategisk planering och ett systematiskt genomförande av dialog mellan ägare och bolag.
- Att snarast vidta åtgärder i syfte att säkerställa bolagens rapportering.
- Att åtgärder vidtas som säkerställer att samtliga bolag omfattas av aktuella ägardirektiv.

Regionen har vidtagit ett antal åtgärder utifrån rekommendationerna. En översyn av strukturen för ägarstyrning och internkontroll pågår och integreras i regionens projekt för införande av systemet Stratsys för strukturerad planering och uppföljning. Regionens dokumenthanteringssystem VIS används för att tillgängliggöra och kvalitetssäkra åtkomst och versionshantering. Ett nytt årshjul är framtaget där bolagsdialogerna och ägarsamråden förtydligas och utökas.

Bredband

Region Jämtland Härjedalen, Region Norrbotten, Region Västerbotten och Region Västernorrland har lämnat ett gemensamt inspel till PTS gällande myndighetens stöd för bredbandsutbyggnad från 2023. Regionerna vill att de tre miljarder som tillförs myndighetens uppdrag främst ska satsas på utbyggnad i områden som har särskilda utmaningar med låg utbyggnadsgrad. En modell förordas som tar avstamp i en nedbrytning av bredbandsmålen på regional och kommunal nivå, där de som har längst kvar till 2025-målet prioriteras.

Programmeringsarbetet EU-program

Programarbetet för Europeiska Regionala utvecklingsfonden (ERUF) är i slutskedet, med några förtydliganden kring indikatorer och hur regionen arbetar med Norrbottens smart specialiseringsstrategi (S3). Programmet beräknas att vara igång under september månad. Förvaltningsmyndigheten Tillväxtverket har påbörjat utlysning av medel från programmet.

Handlingsplanen för socialfondsprogrammet ESF+ kommer att gå upp för beslut i augusti månad till Övervakningskommittén och därefter lämnas den till

förvaltningsmyndigheten ESF-rådet som ska genomföra handlingsplanen. Interreg Aurora-programmet har blivit godkänt av EU och är överlämnat till förvaltningsmyndigheten Länsstyrelsen i Norrbotten som ska genomföra programmet.

FRO-programmet har blivit godkänt av EU och är överlämnat till förvaltningsmyndigheten Tillväxtverket för genomförande. Programarbetet för Interreg Kolarctic har avstannat helt på grund av kriget i Ukraina.

Näringslivets aktörer

Syftet med nätverket Näringslivets aktörer är att föra en dialog med aktörer som arbetar med Regional utveckling som exempelvis Almi, ABI, Företagarna och Norrbottens handelskammare etc. Tillsammans med de företagsfrämjande aktörer lyfter regionen aktuella frågor i forumet som exempelvis internationalisering av näringslivet eller den gröna omställningen. Forumet träffades för andra gången den 24 augusti 2022.

Bilagor

1. Månadsrapport juli 2022